

FORNELLS, AHIR: MEMÒRIA FOTOGRÀFICA D'UN PASSAT

La presència de color en la fotografia que il·lustra la portada no ens impedeix afirmar que la fotografia a Fornells s'ha fet principalment en blanc i negre. En aquesta fotografia, el color es manifesta tan sols en el verd dels arbres, el vermell de la teulada i, amb prou feines, el blau del cel. Aquest treball artesanal d'acoloriment va ser fet en un moment en què els germans Lumière ja havien descobert i comercialitzat la fotografia en color, el color de pantalla, reservat únicament a la transparència i a la projecció. L'avantguarda científica, però, es reservava a la societat moderna i industrialitzada i ni tan sols la capital, Girona, podia estar al corrent d'aquests avenços que posteriorment es mostrarien tan transcendents en la construcció dels nostres fonaments culturals. La relació que Fornells ha tingut amb la fotografia ha estat subjecte a la realitat cultural i econòmica d'un poble principalment agrícola i sempre per sota dels mil habitants.

El recull de fotografies que formen part del llibre *Fornells ahir* són un bon pretext per a reactivar la memòria. La suma de vistes, retrats i esdeveniments diversos propicien l'exercici literari i històric que es desprèn de la interpretació iconogràfica d'aquestes imatges, tan ben resolta en la realització d'aquest treball. Però més enllà d'aquest component, la concepció d'aquest llibre possibilita també una lectura des del punt de vista de la Fotografia i, en aquest sentit, la successió d'imatges ens dona algunes pistes del rol que ha jugat la imatge fotogràfica en la societat fornellenca.

Queda palès, per exemple, que el poble no ha comptat amb la presència de cap fotògraf, fet gens excepcional si tenim present que el nombre reduït d'habitants no invitava a l'aventura d'obrir una galeria fotogràfica. La figura del retratista estava sotmesa a l'existència d'un públic prou ampli que permetés mantenir el negoci, fet que es donava en poblacions més grans com ara Girona o Cassà. No obstant, sí que es va comptar amb la presència de retratistes ambulants. És el cas de Valentí Fargnoli que es desplaçava pels pobles amb tren i bicicleta portant un voluminós equipatge per a realitzar el seu treball: la càmera, les plaques i un decorat per a fer fotografies d'estudi. Els seus retrats formen part dels arxius de moltes famílies de les comarques gironines, sobretot en aquells pobles on no hi havia cap galeria fotogràfica establerta.

Valentí Fagnoli però, no va ser només un retratista per a Fornells, ja que aprofitava aquests desplaçaments per portar a terme el seu projecte personal, el de fotografiar monuments, obres d'art, paisatges naturals i urbans i també oficis i altres temes de contingut etnològic. La major part de les fotografies més antigues del llibre són d'aquest autor. Es tracta d'una fotografia directa, objectiva i realista que situa el fotògraf en la línia del documentalisme artístic de principi del segle XX.

Aquesta és la fotografia que constitueix principalment el patrimoni en imatge de Fornells fins als anys quaranta. A partir d'aleshores, entra en joc la càmera de l'afecionat que permet la captura d'una fotografia, més espontània, menys preconcebuda, més dinàmica i amb escassa marca d'autor. El llibre mostra molt bé la dualitat entre l'inventari de paisatges i persones de la càmera professional forastera i el transcórrer de la vida davant d'unes càmeres que estan allà, a disposició dels afecionats.

En definitiva, estem davant d'un recull d'imatges que ens permet conèixer en part la història gràfica de Fornells i, com hem dit, ens permet també aproximar-nos a la realitat històrico-fotogràfica de la població. El lloable treball que durant anys han realitzat el Grup de Recerca i l'Ajuntament de Fornells, completat per la fina ploma de Narcís-Jordi Aragó, ha permès la configuració d'aquest llibre que aconsegueix en certa manera transportar-nos als llocs que van existir i a les situacions que es van donar en uns anys del segle passat, un segle que tal i com van desitjar els enciclopedistes del XIX s'havia d'explicar en imatges.

GRUP DE RECERCA DE FORNELLS
DE LA SELVA

**Fornells, ahir: memòria
fotogràfica d'un passat**

Ajuntament de Fornells de la
Selva, 2007. 96 pàgines.

David Iglésias Franch

Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI)